

متن پرسش

سلام علیکم و رحمة الله: از حضرت عالی چندین متن و سخنرانی دیدم که در آن خطر «فرقه» شدن را بسیار برجسته فرمودید تا جایی که مسلمان شدن اهل کتاب را به دلیل اینکه مستلزم «فرقه‌ای» شدن است کفر خواندید. ولی هر چه در سایت جستجو کردم تعریف محصلی از شما برای این واژه نیافتم. لطفاً مشخصاً بفرمایید مقصودتان از «فرقه شدن» چیست که آن را با کفر یکی می‌دانید؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین که به جای نظر به توحید ادیان الهی به صرف قالب دینداری نظر شود، عملاً آن دین به فرقه ای در مقابل فرقه ای دیگر تبدیل شده است. حال در نظر بگیرید اگر یک مسیحی با توحید حضرت عیسی «علیه السلام» به سر می برد و در دل همان توحید، توحید اسلام را که همان توحید است با افقی عمیق تر مدّ نظر دارد دعوت کنیم به اسلام به عنوان قالبی از دینداری در مقابل قالب دینداری قبلی؛ عملاً او را به عبور از توحید دعوت کرده ایم. در این رابطه با توجه به سؤالات بعدی، خوب است به آیات زیر توجه کنید که می‌فرماید: «لَكِنَّ الرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَ الْمُؤْمِنُوْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَ مَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَ الْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَ الْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ الْمُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا (نساء/ ۱۶۲)

لَيُسْوَا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَ هُمْ يَسْجُدُونَ. يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَ أُولَئِكَ مِنَ الصّٰلِحِينَ (۱۱۳ و ۱۱۴ آل عمران)

ملاحظه می کنید که در سوره نساء می‌فرماید راسخون در علم از اهل کتاب کسانی اند که علاوه بر ایمان به دین خود به آنچه بر پیامبر خدا نازل شده، ایمان آورده اند بدون آنکه لازم باشد وارد شریعت اسلام شوند و در عین حال در آخر آیه می‌فرماید أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا آنان را اجر عظیمی در پیش است. و همین نکته را می‌توانید در آیه ۱۱۳ آل عمران ملاحظه کنید که همین جایگاه را برای مؤمنان واقعی از اهل کتاب قائل است یعنی همانهایی که به نور توحید پیامبران مستقر هستند و آنها را در آیه ۱۱۴ یعنی ادامه آیه قبل با وصف «أُولَئِكَ مِنَ الصّٰلِحِينَ» یاد فرموده است.

اینجا است که ملاحظه می کنید علامه طباطبایی این افراد از اهل کتاب را در جایگاه خود مسلمان به حساب می آورند به همان معنای «ان الدین عند الله الاسلام». و همانطور که خودتان متوجه هستید این اسلام به معنای فرقه ای در مقابل فرقه ای دیگر نیست بلکه تسلیم در مقابل توحید الهی است و مسلم هر آن کس را که متوجه توحید الهی باشد «شاخ گل هر جا که می روید گل است» و این انسانها

عملاً جایگاه توحید محمدی را پاس می دارند بدون آنکه لازم باشد به شریعت اسلام وارد شوند همان اسلامی که فرمود: «لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَ مِنْهَا جَا» فکر می کنم با توجه به آنچه گفته شد جواب دو سؤال بعدی خود را نیز گرفته باشید. و ابداً بحث پلورالیسم دینی در میان نیست بلکه بحث در حضور در توحید است در عین شدت و ضعف. البته این غیر از انتقادی است که اسلام به فرقه ای کردن بنی اسرائیل نسبت به دین خود دارند و قرآن مکرراً کار آنها را نقد می کند. موفق باشید